

**Завдання III етапу Всеукраїнської олімпіади
з української мови та літератури (10 клас)**

Українська мова

1. Завдання на вибір.

– «Метушня слабким притаманна, безголосим властивий галас» (Ліна Костенко). Трапляється, що некомпетентні люди намагаються нав'язати свою думку іншим, і їм це часто вдається.

Ваш погляд на цю проблему викладіть у творі-роздумі, наведіть аргументи та приклади (обсяг – 2 сторінки). Тему твору сформулюйте самостійно. Використайте фразеологізми.

– Як Ви розумієте вислів Сократа: «Хто хоче зрушити світ, нехай зрушить себе»? Витлумачте ці слова у творі-роздумі, доберіть аргументи та наведіть приклади з життя історичного персонажа й нашого сучасника (обсяг – 2 сторінки). Тему твору сформулюйте самостійно. Використайте речення з різними видами підрядності.

12 б.

2. Лінгвістичний бліц. Виконайте завдання.

2.1. Запишіть слова у формі родового відмінка однини:

Ужгород, варіант, відмінок, синус, березняк, каталог.

3 б.

2.2. Запишіть прислівники (прислівникові сполуки) разом, окремо або з дефісом: *без/угаву, пліч/о/пліч, по/українськи, до/речі, аби/як, один/одинцем, по/моєму, по/двоє, по/третє, рік/у/рік.*

5 б.

2.3. Зі словами *виклик* та *заклик* складіть речення так, щоб виявилися відмінності в лексичному значенні іменників.

2 б.

2.4. Запишіть фонетичною транскрипцією слова: *мільярд, на стежках, непримиренно, зозулька.*

4 б.

3. Утворіть і запишіть по одному складному прикметнику від поданих сполук слів.

Центральна Африка; і навчальний, і виховний; правий берег; кримські татари.

4 б.

4. Поясніть значення мовознавчих термінів *пунктуація, сполучне слово, складносурядне речення*. Відповіді проілюструйте прикладами.

3 б.

5. Доберіть українські відповідники до виділених запозичених слів.

1. У наш час *тинейджери* віддають перевагу інтернету, а не читанню книжок.

2. На роль у фільмі дуже важко пройти *кастинг*.

2 б.

6. Відредагуйте словосполучення.

Покращувати рівень життя; тушити овочі згідно рецепту; бути на хорошому рахунку; 25,3 відсотків; знаходиться в користуванні; зробити слідуєчим чином.

3 б.

7. Поставте розділові знаки, підкресліть головні та другорядні члени, надпишіть над кожним словом, до якої частини мови воно належить. Накресліть схему речення.

Заздрити таланту чи вроді нерозумно хоч би тому що їх не можна відняти в тих хто має ці дари природи і використати для себе (*Ірина Вільде*).

6 б.

Українська література

Завдання 1-6 визначають коротку відповідь, що треба вписати у вільний рядок.

1. Як називається твір, що має підзаголовок «Із записок відлюдька»?

2. Як звали героїню, що стверджує: «Не я покинула тебе, а ти не зумів удержати мене»?

3. Зі скількох рядків складається поезія «Сікстинська Мадонна»?

4. Як називається твір, головного героя якого можна охарактеризувати прислів'ям: «Не надувайся, жабо, бо до вола ще далеко»?

5. Який музичний інструмент створювала сіра маленька пташка, «єднаючи небо з землею» («*Intermezzo*»)?

6. Який твір І. Франко характеризував як «гірку картину розпаду українського патріархату»?

6 б.

Завдання 7-9 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді й обведіть кружечком букву, яка йому відповідає.

7. Скульптура Мікеланджело стала поштовхом до написання твору

А. «Тіні забутих предків»

Б. «Мартин Боруля»

В. «Сойчине крило»

Г. «Мойсей»

1 б.

8. Краще вмерти, аніж жити «в сітях брехні», воліє

- А. Маня
- Б. Роксана
- В. Массіно
- Г. Македонський

1 б.

9. У маєтку Євгена Чикаленка визрів задум написати твір

- А. «Intermezzo»
- Б. «Сойчине крило»
- В. «Мартин Боруля»
- Г. «Кайдашева сім'я»

1 б.

У завданні 10 до кожного з чотирьох рядків інформації, позначених цифрами, виберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Відповідь упишіть під завданням у такому форматі: 1) А, 2) Б, 3) В, 4) Г.

10. Установіть відповідність.

<i>Ключові слова</i>	<i>Письменник</i>
1 «Афонський пройдисвіт», «Причепа»	А Михайло Коцюбинський
2 Вінниця, Криворівня	Б Іван Нечуй-Левицький
3 Брут Хома, Светлов	В Іван Карпенко-Карий
4 п'яльця, гітара	Г Панас Мирний
	Д Іван Франко

1) __, 2) __, 3) __, 4) __ .

4 б.

Завдання 11-12 визначають письмову відповідь на запитання.

11. Напишіть короткий відгук про екранізацію одного з художніх творів, що ви читали в 10 класі (згадайте режисера стрічки, хоча б одного артиста (артистку), який зіграв (зіграла) у ній головну роль; назвіть дві-три переваги фільму). Орієнтовний обсяг відповіді – 10 речень.

7 б.

12. Визначте, до якої стильової течії модернізму належить твір М. Коцюбинського «Intermezzo». Наведіть щонайменше чотири ознаки цієї течії, проілюструвавши їх конкретними прикладами з твору.

6 б.

Загальна кількість балів – 70.